

Karta Audytu Wewnętrznego

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§1. 1. Karta Audytu Wewnętrznego, zwana dalej Kartą, reguluje:

- 1) podstawy prawne przeprowadzania audytu wewnętrznego;
- 2) cele i zakres odpowiedzialności działania audytu wewnętrznego, a także zasady prowadzenia audytu wewnętrznego oraz rodzaj usług świadczonych przez audyt wewnętrzny;
- 3) uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego.

2. W niniejszym dokumencie uznaje się obowiązek stosowania Definicji audytu wewnętrznego, Kodeksu etyki i Standardów Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego zawartych w Międzynarodowych Standardach Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego.

3. Misją audytu wewnętrznego jest służba jednostce samorządu terytorialnego, poprzez prowadzenie audytu wewnętrznego w sposób profesjonalny i niezależny, zgodnie z przepisami aktów powszechnie obowiązujących, międzynarodowymi oraz krajowymi standardami, z uwzględnieniem celów i zadań Jednostki oraz pomoc w osiągnięciu jej celów.

§2. Użyte w Karcie określenia oznaczają:

- 1) „Urząd” –Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie;
- 2) „Regulamin organizacyjny” – Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie;
- 3) „kontrola zarządcza” – ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy;
- 4) „kierownik jednostki” – osobę lub organ jedno- lub wieloosobowy (zarząd), które - zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem, umową lub na mocy

- prawa własności - uprawnione są do zarządzania jednostką, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę;
- 5) „Burmistrz” – Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino;
 - 6) „jednostki organizacyjne Gminy Gryfino” - jednostki organizacyjne Gminy Gryfino, które nie prowadzą audytu wewnętrznego na podstawie odrębnych przepisów;
 - 7) „komórka organizacyjna Urzędu” – komórki organizacyjne, o których mowa w Regulaminie organizacyjnym;
 - 8) „kierownik komórki organizacyjnej Urzędu” – kierowników komórek organizacyjnych, o których mowa w Regulaminie organizacyjnym;
 - 9) „audytowany” –
 - a) komórkę organizacyjną lub samodzielne stanowisko pracy w Urzędzie lub jednostce organizacyjnej Gminy Gryfino,
 - b) jednostkę organizacyjną Gminy Gryfinow których prowadzony jest audyt wewnętrzny;
 - 10) „audytor wewnętrzny” – osobę zatrudnioną w jednostce sektora finansów publicznych albo audytora usługodawcy wyznaczonego do prowadzenia audytu wewnętrznego zgodnie z warunkami umowy oraz spełniająca warunki określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 poz. 2077 z późn. zm.¹);
 - 11) „zadanie audytowe” – zadanie zapewniające lub czynności doradcze;
 - 12) „zadanie zapewniające” – działania podejmowane w celu dostarczenia niezależnej i obiektywnej oceny kontroli zarządczej, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji i wynikach audytu (Dz. Urz. Min. Finansów z 2018 r. poz. 506);
 - 13) „czynności doradcze” – inne niż zadania zapewniające, działania podejmowane przez audytora wewnętrznego, których charakter i zakres jest uzgodniony z kierownikiem jednostki, a których celem jest zwłaszcza usprawnienie funkcjonowania jednostki;
 - 14) „The Institute of Internal Auditors” – Instytut Audytorów Wewnętrznych, jedna z największych organizacji na świecie skupiająca audytorów wewnętrznych mająca wkład w procesy wzmacniające jakość zarządzania oraz wzmacniania mechanizmów

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 1000, 1366, 1669, 1693, 2354 i 2500.

kontroli i zarządzania ryzykiem w jednostkach bez względu na ich formę prawną i strukturę własnościową.

§3. Audyt wewnętrzny w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino, prowadzi audytor wewnętrzny zatrudniony w Urzędzie lub usługodawca niezatrudniony w jednostce, z którym została zawarta umowa w zakresie prowadzenia audytu wewnętrznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

§4. 1. Audyt wewnętrzny w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino prowadzi się, w szczególności, na podstawie:

- 1) przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 2) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji i wynikach audytu (Dz. Urz. Min. Finansów z 2018 r. poz. 506);
- 3) Międzynarodowych standardów praktyki zawodowej audytu wewnętrznego - ogłoszonych, jako standardy audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych, zwane dalej Standardami;
- 4) aktów wewnętrznie wiążących.

2. Audyt wewnętrzny w Urzędzie oraz jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino prowadzi się przestrzegając Kodeksu etyki opracowanego przez The Institute of Internal Auditors. Ma to na celu promowanie etycznych zasad wykonywania zawodu audytora wewnętrznego.

Rozdział 2

Cele, zakres odpowiedzialności i zasady działania audytu wewnętrznego oraz rodzaj usług świadczonych przez audyt wewnętrzny

§5. 1. Głównym celem audytu wewnętrznego jest świadczenie niezależnych, obiektywnych usług zapewniających i doradczych, które zmierzają do przysporzenia wartości i usprawnienia działalności operacyjnej Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino. Audyt wewnętrzny dostarcza kierownikowi jednostki racjonalnego zapewnienia, że mechanizmy zarządzania i kontroli funkcjonują prawidłowo.

2. Celem audytu wewnętrznego jest wspieranie kierownika jednostki w osiąganiu celów i realizacji zadań. Powyższe dokonuje poprzez systematyczną, uporządkowaną

i opartą na ryzyku ocenę procesów (zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego), systemów oraz procedur istniejących w jednostce oraz czynności doradcze. Audyt wewnętrzny pomaga w doskonaleniu skuteczności procesów zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania.

3. Ocena audytu wewnętrzny uwzględnia skutki stanu faktycznego, które mogą wystąpić w przyszłości.

4. Ocena, o której mowa w ust. 2 dotyczy w szczególności adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w jednostce organizacyjnej lub jednostce samorządu terytorialnego.

5. Audyt wewnętrzny, w szczególności, powinien prowadzić do rzetelnego i obiektywnego:

- 1) ustalenia stanu faktycznego w zakresie działalności komórek audytowanych;
- 2) wskazania słabości kontroli zarządczej oraz analizę ich przyczyn;
- 3) wskazania skutków lub ryzyk wynikających ze wskazanych słabości kontroli zarządczej;
- 4) wskazania zaleceń w sprawie wyeliminowania słabości kontroli zarządczej lub wprowadzenia usprawnień, biorąc pod uwagę trendy i pojawiające się zagadnienia, które mogłyby wpływać na badane obszary.

6. Mając na względzie zapewnienie odpowiedniego zakresu audytu oraz minimalizację powielania wysiłków, audyt wewnętrzny może wymieniać informacje, koordynować działania i brać pod uwagę możliwość polegania na wynikach pracy wewnętrznych lub zewnętrznych wykonawców usług zapewniających lub doradczych.

7. Podejmując decyzje odnośnie do wykorzystania wyników prac, o których mowa w ust. 5, audytor wewnętrzny bierze pod uwagę kompetencje, obiektywizm i należytą staranność zawodową wykonawców usług zapewniających lub doradczych. Wykorzystanie tych wyników nie zwalnia audytora wewnętrznego z odpowiedzialności za odpowiednie uzasadnienie wniosków i opinii audytu wewnętrznego.

§6. Audytem wewnętrznym winny być objęte wszystkie obszary działania jednostki samorządu terytorialnego Gminy Gryfino: Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino.

§7. 1. Stanowisko audytora wewnętrznego podlega bezpośrednio Burmistrzowi, który zapewnia organizacyjną i finansową niezależność i odrębność wykonywanych przez niego zadań.

2. Zakres audytu wewnętrznego nie może być ograniczany. Audytor wewnętrzny powiadamia niezwłocznie Burmistrza oraz kierownika jednostki o wszelkich próbach ograniczania zakresu audytu wewnętrznego, narzucania zakresu audytu, wpływania na sposób wykonywania pracy oraz informowania o jego rezultatach.

3. Audytor wewnętrzny nie może wykonywać jakichkolwiek obowiązków związanych z działalnością operacyjną jednostek podlegających audytowi, ani ich nadzorowania.

§8. Audytor wewnętrzny realizuje zadania audytowe dotyczące audytu bezpieczeństwa informacji w Urzędzie, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), w porozumieniu z Burmistrzem.

§9.1. Audytor wewnętrzny może wykonywać czynności doradcze.

2. Celem czynności doradczych jest przysporzenie wartości oraz usprawnienie procesów zarządzania jednostką, zarządzania ryzykiem i kontroli, z zachowaniem zasady, że audytor wewnętrzny nie przejmuje na siebie odpowiedzialności lub uprawnień wchodzących w zakres zarządzania jednostką (naruszenie niezależności i obiektywizmu).

3. Audytor wewnętrzny może wykonywać czynności doradcze:

- 1) w Urzędzie – na wniosek Burmistrza lub z własnej inicjatywy w zakresie uzgodnionym z Burmistrzem;
- 2) w jednostce organizacyjnej Gminy Gryfino – na wniosek kierownika tej jednostki lub z własnej inicjatywy, za zgodą Burmistrza, w uzgodnionym zakresie.

2. Audytor wewnętrzny może z własnej inicjatywy składać kierownikowi audytowanej komórki organizacyjnej lub jednostki wnioski mające na celu usprawnienie funkcjonowania ww. komórki organizacyjnej lub jednostki.

3. W wyniku przeprowadzenia czynności doradczych audytor wewnętrzny może przedstawić propozycje odnoszące się do usprawnienia funkcjonowania jednostki.

§10. 1. Audytor wewnętrzny informuje Burmistrza o zagrożeniu dla realizacji planu audytu, w przypadku stwierdzenia, że wykonanie czynności doradczych może do tego doprowadzić.

2. Audytor wewnętrzny może odmówić wykonywania czynności doradczych, jeżeli stwierdzi, że wykonywanie czynności doradczych, prowadziłyby do naruszenia zasady zawartej w § 9 ust. 2.

3. O odmowie wykonania czynności doradczych oraz jej przyczynach audytor wewnętrzny zawiadamia na piśmie kierownika jednostki wnioskującego o dokonanie czynności oraz Burmistrza.

Rozdział 3

Uprawnienia i obowiązki audytora wewnętrznego

§11. 1. Audytor wewnętrzny wykonuje swoje obowiązki zgodnie z zakresem i wytycznymi zawartymi w aktach i dokumentach, o których mowa w §4.

2. Do zadań audytora wewnętrznego należy w szczególności:

1) prowadzenie audytu wewnętrznego w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino;

2) opracowanie rocznego planu audytu, o którym mowa w § 13 ust. 1, opartego na analizie ryzyka, z uwzględnieniem sposobu zarządzania ryzykiem;

3) sporządzanie i przedstawienie Burmistrzowi rocznego sprawozdania z wykonania planu audytu za rok poprzedni, o którym mowa w § 14 ust. 1 i 2.

3. Audytor wewnętrzny poszerza swoją wiedzę, umiejętności i kwalifikacje poprzez ciągłe doskonalenie zawodowe.

4. Odpowiednie środki, na cel zawarty w ust. 3 zapewnia Burmistrz.

§12. 1. Audyt wewnętrzny w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino, przeprowadza się na podstawie rocznego planu audytu wewnętrznego lub w uzasadnionych przypadkach na podstawie uzgodnień poczynionych z Burmistrzem, w formie pisemnej, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Plan audytu sporządza audytor wewnętrzny, w szczególności zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji i wynikach audytu.

3. Plan audytu wewnętrznego, o którym mowa w ust. 2, audytor wewnętrzny opracowuje w taki sposób, by jak najlepiej wykorzystywać powierzone zasoby: środki i czas pracy.

4. W uzasadnionych przypadkach audyt wewnętrzny przeprowadza się poza planem audytu.

§13. 1. Audytor wewnętrzny, co najmniej raz do roku, przekazuje Burmistrzowi informację na temat realizacji działalności audytu wewnętrznego (roczne sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego, w tym z wykonania planu audytu wewnętrznego).

2. Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego sporządza audytor wewnętrzny.

3. W razie wystąpienia okoliczności mogących wpłynąć negatywnie na realizację planu audytu wewnętrznego, audytor wewnętrzny opracowuje i przedstawia Burmistrzowi informację na temat realizacji planu audytu wewnętrznego, uzgadniając, w formie pisemnej, zakres realizacji planu audytu.

§14. 1. Z przeprowadzonego zadania zapewniającego audytor wewnętrzny sporządza sprawozdanie.

2. Sposób i tryb przekazania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 określają w szczególności przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie audytu wewnętrznego oraz informacji i wynikach audytu oraz Księga Procedur Audytu Wewnętrznego.

3. W uzasadnionych przypadkach, audytor wewnętrzny, może sporządzać sprawozdania etapowe. Sporządzenie ww. sprawozdań etapowych nie wyłącza konieczności sporządzenia sprawozdania ostatecznego.

§15. Plan audytu oraz Sprawozdanie z prowadzenia audytu wewnętrznego udostępniane są w Urzędzie lub jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino w sposób i formie uzgodnionych z Burmistrzem Miasta i Gminy Gryfino.

§ 16 .1. Audyt wewnętrzny jest prowadzony zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz procedurami zawartymi w Księdze Procedur Audytu Wewnętrznego.

2. Księgę Procedur Audytu Wewnętrznego, o której mowa w ust. 1 opracowuje audytor wewnętrzny.

3. Księga procedur Audytu Wewnętrznego podlega aktualizacji.

§ 17. 1. W celu dokonania oceny terminowości, a także adekwatności i skuteczności działań naprawczych podjętych przez kierowników komórek audytowanych i kierownika jednostki, stanowiących odpowiedź na ustalenia z realizacji zadań zapewniających, audytor wewnętrzny prowadzi monitoring realizacji zaleceń oraz przeprowadza czynności sprawdzające.

2. W ramach ciągłości monitorowania realizacji zaleceń w przypadku ich niewdrożenia, po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, dalsze działania kontynuowane są w ramach funkcjonującego w Urzędzie systemu zarządzania jakością ISO 9001.

§ 18. 1. Audytor wewnętrzny prowadząc audyt wewnętrzny, ma uprawnienie w szczególności do:

- 1) nieograniczonego dostępu i wglądu do wszelkich dokumentów, informacji i danych oraz innych materiałów, w tym utrwalonych na elektronicznych nośnikach danych związanych z funkcjonowaniem Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 2) żądania od kierowników komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino wszelkich informacji i materiałów w możliwych do uzyskania formach (w szczególności: wygenerowanych wydruków, wygenerowanych plików danych, dokumentów, notatek);
- 3) sporządzania odpisów, kopii, wyciągów, zestawień lub wydruków, z dokumentów o których mowa w punkcie 1,
- 4) wstępu do obiektów i pomieszczeń Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 5) żądania od kierowników komórek organizacyjnych Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino, a także ich pracowników udzielania ustnych lub pisemnych informacji;
- 6) otrzymania niezbędnej pomocy ze strony wszystkich pracowników jednostki oraz komórek audytowanych;
- 7) w razie zaistnienia konieczności: korzystania z usług innych specjalistów wewnętrznych lub zewnętrznych (spoza Urzędu lub jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino);
- 8) swobodnych kontaktów z kierownictwem Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino;
- 9) ustalania częstotliwości badań, wyboru obiektów badań, ustalania zakresów badań oraz stosowania technik wymaganych do osiągnięcia celów zadań audytowych z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej.

§ 19. 1. Kierownicy komórek audytowanych, w zakresie merytorycznego działania, są uprawnieni do:

- 1) zapoznawania się z ustaleniami audytora wewnętrznego poczynionymi w trakcie prowadzenia zadania audytowego;
- 2) składania wyjaśnień dotyczących zakresu zadania audytowego.

2. Kierownicy komórek audytowanych oraz pracownicy ww. komórek mają obowiązek współpracować z audytorem wewnętrznym w zakresie identyfikacji, analizy i oceny ryzyka,

realizowanej na potrzeby sporządzania planu audytu wewnętrznego oraz realizacji zadań audytu wewnętrznego.

3. Kierownicy komórek audytowanych, w których przeprowadzany jest audyt wewnętrzny mają obowiązek w zakresie swoich kompetencji przedkładać kierownikowi jednostki i Audytorowi wewnętrznemu plan działań naprawczych wraz z harmonogramem w odpowiedzi na poszczególne ustalenia audytu lub przedstawić pisemne uzasadnienie odmowy podjęcia działań naprawczych.

§20. 1. Audytor wewnętrzny wykonuje swoje zadania w sposób niezależny, obiektywny, bezstronny i wolny od uprzedzeń.

2. O każdym przypadku próby naruszenia niezależności, obiektywizmu audytora wewnętrznego lub możliwości wystąpienia konfliktu interesów audytor wewnętrzny informuje Burmistrza oraz kierownika jednostki.

3. Audytor wewnętrzny obowiązany jest dbać o to, aby nie powstał konflikt interesów, a w szczególności:

1) nie może przyjmować jakichkolwiek korzyści, które mogłyby naruszyć jego niezależność, uczciwość i obiektywizm w wykonywaniu pracy lub mogłyby być postrzegane w ten sposób;

2) w ciągu roku poprzedzającego badanie nie powinien przeprowadzać zadania zapewniającego działań, za które był odpowiedzialny.

4. Audytor wewnętrzny może świadczyć usługi zapewniające w obszarach, w których świadczył usługi doradcze pod warunkiem, że charakter doradztwa nie naruszał obiektywizmu i zapewniono indywidualny obiektywizm.

5. Usługi doradcze mogą być świadczone także w zakresie działań operacyjnych, za które audytor wewnętrzny był uprzednio odpowiedzialny.

6. Audytor wewnętrzny nie jest uprawniony do wykonywania jakichkolwiek obowiązków związanych z działalnością operacyjną Urzędu oraz jednostek organizacyjnych Gminy Gryfino – podlegających audytowi, ani ich nadzorowania.

7. W przypadku, gdy audytor wewnętrzny pełni role lub wykonuje obowiązki wykraczające poza audyt wewnętrzny bądź oczekuje się tego od niego, w celu ograniczenia naruszeń niezależności i obiektywizmu muszą zostać wprowadzone odpowiednie zabezpieczenia, w szczególności działania nadzorcze Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino.

§21. 1. Audytor wewnętrzny powinien, w szczególności:

- 1) przestrzegać przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz aktów wewnętrznie wiążących w Urzędzie i jednostkach organizacyjnych Gminy Gryfino (jeśli nie są sprzeczne lub niezgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego);
- 2) wykonywać swoją pracę uczciwie, odpowiedzialnie, z odpowiednim zaangażowaniem.

2. Audytor wewnętrzny winien dążyć do ujawniania wszystkich istotnych faktów, o których posiada wiedzę, a których nie ujawnienie mogłoby zniekształcić sprawozdanie z przeprowadzonego zadania audytowego, w zakresie badanej działalności Urzędu oraz jednostki organizacyjnej Gminy Gryfino.

3. Audytor wewnętrzny monitoruje realizację wyników audytu przekazanych kierownikom komórek audytowanych i Burmistrzowi, w celu zapewnienia, że decyzje przez nich podjęte zostały skutecznie wdrożone lub że zaakceptowali oni ryzyko niepodejmowania działań. Informację o wynikach monitoringu przedkłada kierownikom komórek audytowanych oraz Burmistrzowi w szczególności w formie notatki informacyjnej z czynności sprawdzających.

4. Audytor wewnętrzny nie powinien uchylać się od przedstawiania kierownikowi jednostki wniosków mogących skutkować koniecznością podjęcia trudnych rozstrzygnięć (decyzji).

5. Audytor wewnętrzny działa z należytą starannością, uwzględniając w szczególności:

- 1) zakres pracy niezbędny do osiągnięcia określonych celów;
- 2) efektywność i adekwatność procesów zarządzania ryzykiem i zarządzania Urzędem lub jednostką organizacyjną Gminy Gryfino oraz systemów kontroli wewnętrznej;
- 3) prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości, błędów lub braku zachowania zasady legalizmu.

§22. Program zapewnienia i poprawy jakości audytu wewnętrznego w Urzędzie realizowany jest na podstawie odrębnych przepisów aktów wewnętrznie wiążących.

Lukasz Kbręwo
RADCA PRAWNY